

Коваленко Андрій Васильович,
завідувач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

СУЧАСНИЙ СТАН ВЗАЄМВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА НАТО

Протягом довготривалого часу Україна мала на меті приєднання до загальноєвропейської системи спільної безпеки, в результаті чого застосовує все сучасніші підходи до забезпечення національної безпеки.

Протизаконне загарбання Автономної Республіки Крим, агресія Російської Федерації проти України, військове втручання у східних регіонах України, постійний військовий, політичний, інформаційний та економічний тиски з боку Росії обумовлюють необхідність пошуку більш радикальних гарантій незалежності, суверенітету, безпеки, територіальної цілісності України.

НАТО є однією в світі функціональною організацією об'єднаної безпеки.

Взаємодія нашої держави з НАТО, за нинішніх умов, підпорядковується насамперед вимогам якнайбільшого згуртування обороноспроможності Української держави та реформування її Збройних Сил, наближенню до стандартів організації, що дасть шанс у майбутньому відповідати всім якостям, необхідним для приєднання до НАТО [1].

Взаємовідносини Україна - НАТО охоплюють чимале коло галузей, це й операції направлені для підтримки миру, реформування структур оборони та безпеки, безпосередніх військових взаємовідносин і озброєнь. З точки зору конфлікту із Росією, взаємовідносини в деяких галузях права зараз активізуються з метою підсилити здатність України забезпечити власну безпеку.

Президент України П. Порошенко 29 грудня 2014 року підписав Закон, яким скасовується позаблокове положення України та оголошується курс на інтегрування до євроатлантичних побудов безпеки, при цьому рішення на подачу заяви на вступ до НАТО вирішуватиметься на всеукраїнському референдумі.

Теперішній ступінь захисту України не є рівнозначним вартості її матеріальних і людських ресурсів, а тому сьогоденні витрати на оборону не можна прирівнювати до затрати у разі членства в НАТО. Україна завзято намагається модернізувати Збройні Сили та провести кардинальні внутрішні реформи. Згідно зі стратегією національної безпеки у 2013 році планується переведення регулярної армії на контрактну основу [2].

Тому проблема вступу України до НАТО залишається однією із актуальних.

Анексія Криму, окупація частини Донбасу та війна з Росією на Сході України додали курсу вступу до НАТО нового змісту. Наприклад, до подій

2014 р. досить велика кількість людей була переконана, що допустима інтеграція до Атлантичного договору може мати погані наслідки для країни, то зараз, навпаки, більша частка українців підтримує двосторонні відносини та подальше приєднання України до НАТО.

Для того щоб виявити точне ставлення до набуття Україною статусу члена НАТО, потрібно виділити головні позитивні та негативні напрями такої ситуації. Внаслідок вступу до Альянсу Україна отримає гарантії на безпеку, де напад на Україну буде означати агресію щодо всіх членів НАТО, а це 26 країн, серед них 3 ядерні держави – Велика Британія, США, Франція. Тому, напад на Україну – без'ядерну державу, із застосуванням засобів масового знищення, значитиме рівноцінну відповідь від ядерних держав-членів НАТО. Крім цього, Північноатлантичний альянс не вимагає розстановки на території України власних баз. Але поряд з перевагами існують і недоліки. Серед них можна виділити такі: збільшення терористичної загрози та погіршення відносин з Росією, надання військової допомоги в разі нападу на одного із членів Альянсу; необхідність сплати членського внеску близько 0,5 млрд. доларів на рік [3].

Хоча НАТО не вимагає від своїх учасників припинення військово-технічних взаємовідносин із іншими державами, як-от із Росією, проте залишається третьою стороною та завадою на шляху до покращення відносин Україна-НАТО. Негативне ставлення РФ до можливості вступу України до НАТО повністю зрозуміле, оскільки Україна є серйозним партнером РФ у військовій галузі. Україна не зможе доставляти потрібну продукцію військового призначення до Росії, якщо зміняться пріоритети військово-промислового комплексу, що призведе до помітного удару по оборонній здатності держави, зокрема в авіаційній сфері. Власна оборонка Росії без України зі всієї продукції військового призначення може випускати не більше 17 % [4].

З вищевикладеного можемо сказати, що Україна повинна продовжувати удосконалювати євроатлантичну інтеграцію та взаємодіяти з Північноатлантичним альянсом. На теперішній стадії найкращим буде продовження партнерства, взяття участі в операціях під керівництвом НАТО, оскільки основною метою НАТО є колективний захист свободи, спадщини та цивілізації народів, які засновані на принципах демократії, законності, свободи особи.

1. Беззуб І. Україна – НАТО: стан та перспективи взаємовідносин. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2751:ukrajina-nato-stan-ta-perspektivi-vzaemovidnosin&catid=8&Itemid=350

2. Шерп Д. Україна – НАТО: підсумки 15-річного особливого партнерства. *Тижень*. 2012. URL: <http://tyzhden.ua/Politics/56397>

3. Матула М. Ю. Сучасний стан співробітництва України та НАТО. URL: <http://intkonf.org/matula-m-yu-suchasniy-stan-spivrobotnitstva-ukrayini-ta-nato/>

4. Божьева О. Украина-Россия-НАТО: Нелюбовный треугольник. *Киевская Русь*. URL: <http://www.kievrus.com/>